

Rechtbank van eerste aanleg Gent, vonnis van 9 september 2010

Toepasselijk recht – Betwisting van vaderschap – Artikel 62, § 1 WIPR – Turks recht – Uitzonderingsclausule van artikel 19 WIPR niet van toepassing – Heropening van de debatten

Droit applicable – Contestation de paternité – Article 62, § 1 CDIP – Droit turc – Clause d’exception de l’article 19 CDIP pas applicable – Réouverture des débats

[\[Zie de zaak van 24 maart 2011\]](#)

In de zaak van:

Y, chauffeur, wonende te Brussel, [...]

eiser, vertegenwoordigd door Mr. Katrien Van der Straeten, advocaat te Dendermonde, [...]

tegen:

X, kelner, wonende te Gent, [...]

verweerster, verschijnend in persoon

Advocaat te Gent, in haar hoedanigheid van voogd ad hoc over de **minderjarige A** (°2001), wonende te Gent, [...], daartoe aangesteld bij beslissing van 6 november 2009 van de voorzitter van deze rechtbank

verweerster q.q., verschijnend in persoon

vonnist de rechtbank als volgt.

De rechtbank hoorde de partijen op de openbare terechtzitting van 29 april 2010 en nam inzage van de stukken, waaronder:

- de dagvaarding betekend op 29 januari 2010
- het schriftelijk advies van eerste substituut-procureur des Konings Guy Baesen neergelegd ter terechtzitting van 27 mei 2010.

De partijen hebben niet gerepliceerd op dit advies en de zaak werd in beraad genomen op de terechtzitting van 10 juni 2010.

Voorwerp van de vordering - standpunt van de partijen

1. De eiser heeft de Turkse nationaliteit en de verweerster de Belgische.

Zij zijn gehuwd te Assenede op 20 juli 2000 maar leefden reeds feitelijk gescheiden sedert eind 2000.

Op oktober 2001 is de verweerster bevallen van A, zodat de eiser als echtgenoot van de moeder geacht wordt de vader te zijn van A (artikel 285 van het Turks BW en artikel 315 van het Belgisch BW).

Voormeld huwelijk werd nietig verklaard bij arrest van het hof van beroep te Gent d.d. 16 oktober 2008 (overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand op 6 april 2009).

2. De eiser vordert te horen zeggen voor recht dat hij niet de vader is van A, dat A niet behoort tot zijn familie en derhalve ook niet zijn naam mag dragen. Subsidiair vraagt hij een voorafgaande expertise om de rechtbank te adviseren over de vraag of hij al dan niet de vader kan zijn van A.

3. De verweerster gaat akkoord met deze vordering.

4. De voogd ad hoc gedraagt zich naar het oordeel van de rechtbank.

Beoordeling

A. *Internationale bevoegdheid van de rechtbank*

De Belgische rechter is bevoegd om kennis te nemen van de vordering overeenkomstig artikel 61 WIPR, gezien A. haar gewone verblijfplaats in België heeft.

Deze rechtbank is tevens territoriaal bevoegd, gezien de verweerster en A in het arrondissement Gent wonen.

B. *Toepasselijk recht*

1. Overeenkomstig artikel 62 §1 WIPR worden vorderingen tot betwisting van het vaderschap van een persoon beheerst door het recht van de staat waarvan hij de nationaliteit heeft bij de geboorte van het kind.

Ter zake had de eiser de Turkse nationaliteit op het ogenblik van de geboorte van A (en dit trouwens tot op heden), zodat het Turks recht dient toegepast.

De eiser stelt evenwel dat ter zake de uitzonderingsclausule van artikel 19 WIPR speelt en derhalve Belgisch recht dient toegepast, gezien onderhavige zaak kennelijk slechts een zeer zwakke band heeft met Turkije en zeer nauw verbonden is met België, wat volgens hem blijkt uit volgende gegevens:

- de eiser verblijft al sedert 10 augustus 1999 in België eerst in Assenede en Gent om vanaf 16 april 2002 ingeschreven te worden in Brussel, waar hij tot op heden woont,

- de verweerster heeft de Belgische nationaliteit en heeft altijd in België gewoond tot op heden,
- A heeft de Belgische nationaliteit, is in België geboren en heeft altijd in België gewoond tot op heden.

Subsidiair voor zover de rechtbank zou oordelen dat de uitzonderingsclausule van artikel 19 WIPR ter zake niet geldt en derhalve het Turks recht dient toegepast, vraagt hij de heropening van het debat om hem toe te laten zijn standpunt naar Turks recht uiteen te zetten.

2. Artikel 19 WIPR bepaalt:

§1

Het door deze wet aangewezen recht is uitzonderlijk niet van toepassing wanneer uit het geheel van de omstandigheden kennelijk blijkt dat het geval slechts een zeer zwakke band heeft met de Staat waarvan het recht is aangewezen maar zeer nauw is verbonden met een andere Staat. In dit geval wordt het recht van deze andere Staat toegepast.

Bij de toepassing van het eerste lid wordt inzonderheid rekening gehouden met:

- de nood aan voorspelbaarheid van het toepasselijk recht, en
- de omstandigheid dat de betrokken rechtsverhouding geldig tot stand kwam volgens de regels van het internationaal privaatrecht van Staten waarmee die rechtsverhouding verbonden was bij haar totstandkoming.

§2

Paragraaf 1 is niet van toepassing in geval van rechtskeuze door de partijen overeenkomstig deze wet, of in geval de aanwijzing van het toepasselijk recht steunt op de inhoud ervan.

Dit artikel betreft een uitzonderingsclausule die restrictief dient toegepast (zie o.a. ERAUW, J. e.a., Handboek Belgisch internationaal privaatrecht. Kluwer, 2006, 294 (randnummer 307): '(...) In de Memorie van Toelichting wordt gevraagd dat deze rechterlijke vrijheid met terughoudendheid zou gehanteerd worden. De Raad van State had inderdaad ook in zijn advies omtrent de bepaling enerzijds de gedachte van een verzachting of exceptie aanvaard, maar heeft anderzijds toch aangedrongen om niet de regels aan te tasten en niet tot rechtsonzekerheid aanleiding te geven. De rechtstak is al complex en de uitwijkingsclausule mag geen veelvuldig gebruikte techniek worden; ze wordt achter de hand gehouden voor een uitzonderingsgeval. (...)').

Tevens dient verwezen naar de Circulaire van 23 september 2004 betreffende de aspecten van de wet van 16 juli 2004 houdende het WIPR die betrekking hebben op het personeel statuut (B.S. 28 september 2004 (tweede uitgave)) waarin wordt vermeld:

'(...) De uitzonderingsclausule (van artikel 19 WIPR) strekt hoofdzakelijk tot matiging van een te strikte toepassing van een verwijzingsregel. Volgens de Memorie van Toelichting kan de clausule de rechter helpen een billijke oplossing te geven aan moeilijkheden die

voortvloeien uit . een gebrek aan coördinatie tussen de verschillende nationale stelsels. Naar luid van paragraaf 2 kan zij niet ertoe leiden dat wordt afgezien van een recht dat specifiek is aangewezen via een laddersysteem dat erop is gericht het recht aan te wijzen dat, gelet op de inhoud ervan, beantwoordt aan de verwachtingen van de wetgever (zoals inzonderheid het geval is in de artikelen 35, 62 §1 tweede lid en 64). Uit de restrictieve bewoordingen van deze bepaling blijkt het streven van de wetgever om voor deze bepaling te voorzien in de zeer uitzonderlijke toepassing ervan. De behoefte aan de verdere handhaving van de grootst mogelijke rechtszekerheid en de beoordelingsbevoegdheid die de toepassing van de uitzonderingsclausule vereist, veronderstellen normaal gezien dat het de rechter is die de clausule kan toepassen. (...)'.

Ter zake kan geenszins sprake zijn van een uitzonderlijke situatie in de zin van artikel 19 WIPR: er worden geen elementen aangereikt waaruit eventuele moeilijkheden zouden blijken voortvloeiend uit een gebrek aan coördinatie tussen de verschillende nationale stelsels; evenmin bestaat gevaar voor rechtsonzekerheid, nu de verwijzingsregel van artikel 62 WIPR zeer duidelijk is; tenslotte bestaat geen probleem m.b.t. de voorspelbaarheid van het toepasselijk recht zoals bedoeld in artikel 19 §1 tweede lid WIPR.

3. Er zijn dan ook geen redenen om af te wijken van de verwijzingsregel van artikel 62 §1 WIPR, zodat de vordering naar Turks recht dient beoordeeld.

De eiser legt onder zijn stuk 2 de ter zake van toepassing zijnde Turkse wetsartikelen voor, maar vraagt dat indien wordt geoordeeld tot toepassing van het Turks recht, het debat te heropenen om de partijen toe te laten over de inhoud van dit recht standpunt in te nemen. Op dit verzoek kan worden ingegaan.

OP DEZE GRONDEN,

DE RECHTBANK, op tegenspraak,

met inachtneming van de artikelen 2 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtzaken,

Verklaart zich bevoegd om kennis te nemen van de vordering.

Bepaalt dat de vordering naar Turks recht dient beoordeeld.

Vooraleer nader te oordelen:

Heropent het debat om partijen toe te laten standpunt in te nemen over de vordering naar Turks recht en bepaalt daartoe overeenkomstig artikel 775 Ger.W. dat:

- de eiser een conclusie zal neerleggen ter griffie en minstens dezelfde dag meedelen aan de andere partijen tegen uiterlijk dinsdag 2 november 2010
- de verweerder en de voogd ad hoc een conclusie kunnen neerleggen en minstens dezelfde dag meedelen aan de andere partijen tegen uiterlijk maandag 6 december 2010.

Bepaalt dat conform artikel 775 Ger.W. de conclusies die buiten voormelde termijnen werden neergelegd, ambtshalve uit het debat zullen verwijderd worden.

Stelt de zaak voor pleidooien op de openbare terechtzitting van deze rechtbank en kamer van donderdag 13 januari 2011 om 9 uur.

Houdt de uitspraak over de kosten aan.

Aldus, behandeld en uitgesproken in tegenwoordigheid van eerste substituut-procureur des Konings Guy Baesen, in de openbare terechtzitting van de derde burgerlijke kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent op negen september tweeduizend en tien.

Heeft de zaak volledig behandeld en erover geoordeeld: alleensprekend rechter Katrien De Wilde, bijgestaan door griffier Rita De Coninck.

